

รายงานที่ 112/2559 เรื่อง การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม กรณีกล่าวอ้างว่าโรงเรียนบังคับให้นักเรียนตรวจเลือดเพื่อหาการติดเชื้อเอชไอวีและใช้เป็นเงื่อนไขในการเข้าศึกษาต่อ

ประเด็นการร้องเรียน

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนบ. จังหวัดนครพนม ทราบว่าผู้ปกครองของเด็กที่กำลังจะสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นอนุบาล 1 เป็นผู้มีเชื้อเอชไอวี จึงต้องการให้เด็กตรวจเลือดเพื่อหาการติดเชื้อเอชไอวีก่อนที่จะรับเข้าเรียน โดยอ้างว่าเพื่อความสะอาดในการจัดกิจกรรมการสอน

การดำเนินการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือถึงโรงพยาบาลปลาปากเพื่อขอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวีของบุตรผู้เสียหาย โดยอ้างว่าเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเข้าศึกษาต่อและความสะอาดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนกับนักเรียนร่วมชั้นเรียนและจะได้กำหนดมาตรการในการดูแลเด็กนักเรียนดังกล่าวได้อย่างถูกวิธี แม้ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงว่าไม่ได้บังคับผู้ปกครองของเด็กให้นำเด็กไปตรวจหาเชื้อเอชไอวี และปัจจุบันได้รับเด็กเข้าเรียนตามปกติแล้ว แต่การที่ผู้ถูกร้องได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลปลาปากเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเลือดบุตรของผู้เสียหายถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุตรของผู้เสียหาย ทั้งที่การสมัครเข้ารับการศึกษาต่อของเด็กคนอื่น ๆ ไม่ได้กระทำเช่นเดียวกับบุตรของผู้เสียหาย การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยเฉพาะประเด็นด้านการศึกษาตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561) จึงเห็นควรมีมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน เสนอต่อคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวี กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงแรงงาน เพื่อพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

มาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(1) ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจด้านผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอชไอวี เพื่อลดการตีตราและการเลือกปฏิบัติ พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์และให้ความเข้าใจเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและถูกวิธีกับการไม่แบ่งแยกการปฏิบัติต่อผู้ป่วยเพื่อสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติกับประชาชนทั่วไป

(2) ใช้มาตรการจูงใจหรือพิจารณากำหนดกฎหมาย อนุบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีจากนายจ้าง สถานประกอบการ และสถานศึกษา

(3) ฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล และแลกเปลี่ยนข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการระหว่างหน่วยงานเป็นระยะ ๆ

ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(1) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแจ้งผลดำเนินการว่า ได้แจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทราบและถือปฏิบัติตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(2) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานแจ้งผลดำเนินการว่า กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการโครงการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านเอดส์และวัณโรคในสถานประกอบกิจการ โดยมอบหมายให้สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด และสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกรุงเทพมหานคร สร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง แรงงานข้ามชาติ และคณะกรรมการทวิภาคีในสถานประกอบกิจการ ตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเอดส์และวัณโรค การคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างที่ติดเชื้อเอชไอวี การปฏิบัติตามข้อเสนอแนะขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 200 ว่าด้วยเรื่อง HIV/AIDS ในโลกแห่งการทำงาน โดยอบรมให้ความรู้ และเน้นการสร้างเจตคติที่ดี การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ การคุ้มครองสิทธิผู้ติดเชื้อ การป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้ติดเชื้อ ไม่ตีตราทางสังคม และไม่เลือกปฏิบัติด้านการจ้างงานการประกอบอาชีพ และส่งเสริมการจัดทำระบบการบริหารจัดการด้านเอดส์และวัณโรคในสถานประกอบกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(3) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งผลดำเนินการว่า กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในสังกัดกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมในการเข้ารับการศึกษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี หรือบุตรของผู้ติดเชื้อเอชไอวี เพื่อไม่ให้เกิดกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามคำร้องเรียนอีก และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสร้างความเข้าใจด้านผู้ติดเชื้อเอดส์/เอชไอวี เพื่อลดการตีตราและการเลือกปฏิบัติ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และให้ความเข้าใจเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและถูกวิธี ไม่แบ่งแยกการปฏิบัติต่อผู้ป่วยเพื่อสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติกับประชาชนทั่วไป

(4) กรมกิจการเด็กและเยาวชนแจ้งผลดำเนินการว่า ได้แจ้งมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของ กสม. ไปยังบ้านพักเด็กและครอบครัวทุกแห่งแล้ว เพื่อเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

(5) กรมควบคุมโรคแจ้งผลดำเนินการว่า คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ ได้มีประกาศลงวันที่ 27 มกราคม 2560 เรื่อง นโยบายการไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการสมัคร การคัดเลือก และการเรียนหรือศึกษาต่อในสถานศึกษา โดยประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดแนวปฏิบัติให้สถานศึกษาไม่เลือกปฏิบัติในการรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าศึกษาต่อ และห้ามเปิดเผยข้อมูลผู้ติดเชื้อให้แก่บุคคลอื่น

อีกทั้งให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเอดส์ที่ถูกต้อง ปลุกฝังเจตคติเชิงบวกต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี และจัดให้มีกลไกการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กนักเรียนที่มีเชื้อเอชไอวี อีกทั้งให้สถานศึกษามีระบบรายงานเมื่อเกิดกรณีมีการรังเกียจหรือเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อ เพื่อให้สามารถติดตามสถานการณ์และการดำเนินงานแก้ไขปัญหา